

NOTAT om konkurrenceretlige regler

Dato : 24. oktober 2014
Forfatter : Karen Holt Müller
Emne : Konkurrenceretlige regler

Introduktion:

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har den 29. september 2014 udgivet ny vejledning om Informationsaktiviteter i brancheforeninger". Med udgangspunkt i vejledningen har sekretariatet udarbejdet dette notat med opsummering af de konkurrenceretlige regler.

Retsgrundlaget:

Konkurrencereglerne findes i Konkurrenceloven og Traktaten for Den Europæiske Unions Funktionsområde (TEUF) artikel 101, stk. 1.

Konkurrenceloven:

§ 6- Det er forbudt for virksomheder m.v. at indgå aftaler, der direkte eller indirekte har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen.

Stk. 2. Aftaler efter stk. 1 kan f.eks. bestå i

- 1) At fastlægge købs- eller salgspriser eller andre forretningsbetingelser,*
- 2) At begrænse eller kontrollere produktion, afsætning, teknisk udvikling eller investeringer,*
- 3) At opdele markeder eller forsyningskilder,*
- 4) At anvende ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen,*
- 5) At stille som vilkår for indgåelse af aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand,*
- 6) At to eller flere virksomheder samordner deres konkurrencemæssige adfærd gennem oprettelsen af joint venture, eller*
- 7) At fastsætte bindende videresalgspriser eller på anden måde søge at få en eller flere handelspartnere til ikke at fravige vejledende salgspriser.*

§ 8 – Forbuddet i § 6, stk. 1, finder ikke anvendelse, hvis en aftale mellem virksomheder, en vedtagelse inden for sammenslutning af virksomheder eller en samordnet praktisk mellem virksomheder

- 1) Bidrager til at styrke effektiviteten i produktionen eller distributionen af varer eller tjenesteydelser eller fremmer den tekniske eller økonomiske udvikling,*
- 2) Sikre forbrugere en rimelig andel af fordelene herved*
- 3) Ikke pålægger virksomhederne begrænsninger, som er unødvendige for at nå disse mål, og*
- 4) Ikke giver virksomhederne mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer eller tjenesteydelser.*

- Ved § 8 skal man være opmærksom på, at alle betingelserne i bestemmelsen skal være opfyldt, før undtagelsen til § 6 finder anvendelse.

EU-regler:

TEUF artikel 101, stk. 1:

- 1) Alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og alle former for samordnet praksis, der kan påvirke handelen mellem medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for det indre marked, er uforenelige med det indre marked og er forbudt, navnlig sådanne, som består i:*
 - a) direkte eller indirekte fastsættelse af købs- eller salgspriser eller af andre forretningsbetingelser*
 - b) begrænsning af eller kontrol med produktion, afsætning, teknisk udvikling eller investeringer*

- c) *opdeling af markeder eller forsyningskilder*
 - d) *anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen.*
 - e) *at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand*
- 2) *De aftaler eller vedtagelser, som er forbudt i medfør af denne artikel, har ingen retsvirkning*
- 3) *Bestemmelsen i stk. 1 kan dog erklæres uanvendelig på:*
- *Enhver aftale eller kategori af aftaler mellem virksomheder*
 - *Enhver vedtagelse eller kategori af vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder, og*
 - *Enhver samordnet praksis eller kategori deraf*
 - *Som bidrager til at forbedre produktionen eller fordelingen af varerne eller til at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling, samtid med at de sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelen herved, og ude at der:*
- a) *Pålægges de pågældende virksomheder begrænsninger, som ikke er nødvendige for at nå disse mål*
 - b) *Gives disse virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer.*

Sanktioner for overtrædelse af konkurrenceretlige regler:

Sanktionerne for overtrædelse af konkurrencereglerne er påbud, erstatningsansvar og i værste fald fængselsstraf. Kartelaftaler i strid med § 6 kan ved særlig skærpende omstændigheder give fængsel op til 6 år jf. konkurrencelovens § 23 stk. 3.

Derudover kan konsekvenserne også være omfattende og langvarige undersøgelser fra konkurrencemyndighederne og dårlig presseomtale.

Retningslinjer for informationsudveksling:

Ved informationsudveksling ved eksempelvis møder, diskussioner på intranet og samtaler med konkurrenter eller andre aktører i branchen, skal medlemmer være særlig opmærksom på nedenstående emner. Hvilke emner der er i strid med konkurrenceretten beror altid på en konkret vurdering, og kan derfor ikke defineres definitivt.

Konkurrencefølsomme emner:

- Aftaler/drøftelser om priser, dog vil udveksling af historiske priser normalt være lovligt
- Aftaler/drøftelser om at dele markedet eller kartellignende aftaler vil aldrig være lovlige
- Aftaler/drøftelser om begrænsning af eller kontrol med produktion og salg, dog kan drøftelser af nye eller mere effektive produktionsmetoder være lovlige
- Aftaler/drøftelser om at overvælde konkrete omkostninger på kunderne

Ikke-konkurrencefølsomme emner:

- Drøftelser af generelle standardvilkår og forretningsbetingelser, men ikke standardvilkår der direkte eller indirekte påvirker prisfastsættelsen. Standardisering af forsikringsbetingelser er under visse betingelser undtaget fra konkurrencereglernes forbudsbestemmelse. Baggrunden for dette er en betragtning om, at standardpolicebetingelser gør det nemmere for forbrugere, at sammenligne forsikringer og skifte selskab.

- Drøftelser af ny lovgivning og fortolkning af eksisterende lovgivning. Derudover er det også lovligt at drøfte juridisk fortolkning af myndighedsafgørelser og domme, og i den forbindelse afklare fortolkningsmæssige tvivlsspørgsmål
- Drøftelser af faglig viden, dog ikke drøftelser der kan hindre innovation
- Drøftelser af den markedsmæssige situation, når det sker på overordnet plan
- Drøftelser om retningslinjer for overordnet etisk eller samfundsmæssig adfærd

Figur 1.1 på side 7 i Vejledning om informationsaktiviteter i brancheforeninger giver en god forståelse for, hvilke emner der er lovlige/ulovlige.

Gensidig Forsikrings henstillinger:

Drøftelser, aftaler og diskussioner på intranettet samt møder skal overholde de konkurrenceretlige regler. Medlemmerne skal derfor overveje de konkurrenceretlige regler, og især de konkurrencefølsomme emner ved drøftelser og møder i Gensidig Forsikring regi.

Erfa-møder:

Ved erfa-møder i Gensidig Forsikring regi henstiller vi til, at tovholder i de enkelte grupper påser, at møderne starter med en påmindelse om, at gruppen skal overholde de konkurrenceretlige regler. Dvs. ingen snak om priser eller andre konkurrencebegrænsende emner. Disse regler gælder både inden for og uden for mødelokalet.

Huskeliste ved møder i erfa-grupper:

- Lav dagsorden for møderne, og følg dem
- Lav referat af møderne
- Drøft ikke emner, der ikke står på dagsordenen, heller ikke i pauserne
- Tovholder i gruppen skal gøre opmærksom på de konkurrenceretlige regler ved mødets start
- Opstår der diskussioner, der kan være i strid med konkurrenceretten, skal disse stoppes, og der skal klart tages afstand fra dem.

Konkurrenceretlige vejledninger:

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vejledning om informationsaktiviteter i brancheforeninger:

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vejledning om informationsaktiviteter i brancheforeninger af 29. september 2014. Vejledningen er opdelt i 10 kapitler med hver sit fokusområde. Vejledningen giver eksempler fra retspraksis på både lovlig og ulovlig informationsaktivitet. Vejledningen er et godt værktøj til en grundlæggende forståelse af, hvilke informationsaktiviteter der kan anses for konkurrencebegrænsende.

Forsikring og Pensions interne konkurrenceretlige vejledning:

F&P har en intern konkurrenceretlig vejledning fra 2010. Denne vejledning er på nuværende tidspunkt under revision. Sekretariatet har set udkast til vejledningen, og den minder i store træk om vejledningen fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Den nye vejledning fra F&P forventes offentliggjort i november i år.

Gruppefritagelse for visse kategorier af aftaler m. v. inden for forsikringsområdet:

Konkurrencebegrænsende aftaler, der er omfattet af konkurrencelovens § 6 og TEUF § 101, kan i særlige tilfælde fritages fra forbuddet i § 6. Inden for forsikringsområdet er der på nuværende tidspunkt to gruppefritagelser som er gældende frem til 31. marts 2017. Reglerne findes i Bekendtgørelse 759 af 23. juni 2010.

Gruppefritagelsen fritager aftaler om fælles dataindsamling og aftaler om fælles dækning af visse risikotyper (pooler).

Ved fælles dataindsamling forstås bl.a. fælles indsamling og udsendelse af oplysninger, der er nødvendige til beregning af de hidtidige gennemsnitsomkostninger ved dækning af en bestemt risiko og udarbejdelse af dødelighedstabeller. Eksempelvis kan en række selskaber lave en fælles aftale om tarifiering, men disse aftaler skal jf. artikel 3 stk. 2 være offentlige. Ifølge F&P er der ingen selskaber, der benytter sig af fritagelsen.

Fritagelsen gælder også for oprettelse og drift af pooler af forsikringsvirksomhed eller af genforsikringsvirksomhed til fælles dækning af en bestemt risikotype i form af co-assurance eller co-reassurane. På nuværende tidspunkt findes kun den lovreguleret terrorpool.

Dawn Raid manual:

Dawn Raid er betegnelsen for et uanmeldt kontrolbesøg fra konkurrencemyndighederne. En Dawn Raid manual er en vejledning/ handlingsplan som bruges ved disse uanmeldte kontrolbesøg fra konkurrencemyndighederne. En sådan vejledning skal sikre, at medarbejderne i selskabet ved hvordan de skal agere ved et kontrolbesøg.

Ved kontrolbesøg skal konkurrencemyndighederne have en retskendelse. Med denne retskendelse har konkurrencemyndighederne ret til at gennemgå alle dokumenter, arkiver, mails etc, dog kun inden for de forretningsområder retskendelsen omfatter. Myndighederne kan kæve passwords udleveret til computere mv. Dette kan føles meget indgribende for medarbejderne, især hvis de ikke inden er informeret, om myndighedernes ret til dette.

Sekretariatet vil udarbejde en skabelon til Dawn Raid manual, som selskaberne kan bruge direkte eller som inspiration til egen Dawn Raid manual.

Links:

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vejledning "Informationsaktiviteter i brancheforeninger" kan ses [HER](#).

Lovbekendtgørelse 700 af 18. juni 2013 om Konkurrenceloven kan ses på Retsinformation.dk [HER](#).

Traktaten for Den Europæiske Unions Funktionsområde (TEUF) artikel 101 kan ses [HER](#).

Bekendtgørelse 759 af 23 juni 2010 om gruppefritagelser på forsikringsområdet kan ses på Retsinformation.dk [HER](#).